

RACHEL
SIMON

HET
*V*ERHAAL
VAN MOOI
MEISJE

Het verzoek van de bruid

De weduwe

1968

Aan het eind van de avond waarna alles zou veranderen, stond de weduwe op de veranda toe te kijken terwijl de jonge vrouw over de oprit werd geëscorteerd en in de auto geduwd. Het meisje verzette zich niet, aangezien ze vastgebonden was. Ze schreeuwde het ook niet uit in de kille, herfstige regen, en de arts en zijn helpers dachten daardoor ongetwijfeld dat ze hadden gewonnen. Maar wat ze niet wisten, toen de portieren werden dichtgeslagen, de motor werd gestart en de bestuurder hen over de modderige oprit naar de weg onder aan de heuvel reed, was dat de weduwe en het meisje op de achterbank hen zojuist hadden getrotseerd. De weduwe wachtte totdat de achterlichten aan het eind van de oprijlaan te zien waren, draaide zich toen om en ging naar binnen. En terwijl ze aan de voet van de trap bleef staan, hopeno dat het meisje genade betoond zou worden, en bezorgd over de weggelopen man, hoorde de weduwe het geluid waar de dokter niet naar op zoek was geweest. Dat geluid zou haar voor altijd met het meisje verbinden, en aan de man doen herinneren. Het was de lieve, diepe ademhaling van iemand die verborgen was. Een slapende onbekende. Een baby.

Die dag in november was even gewoon begonnen als zovele in het leven van de zeventigjarige weduwe. De postbode had brieven bezorgd, vogels waren in zuidelijke richting over haar akkers gevlogen, en donderwolken joegen door de lucht boven Pennsylvania. Het vee was gevoed, de borden waren gebruikt en afgewassen, er werden brieven ge-

legd in de brievenbus aan de weg. Het ging schemeren. De vrouw stak de houtblokken in de haard aan en ging zitten in de stoel waarin ze zo graag las. Na een bladzijde of dertig braken de wolken open en was de regen met zo'n kracht naar beneden komen kletteren dat ze over haar bril met het schildpadmontuur naar het raam van de woonkamer had gekeken. Tot haar verrassing droop er zo veel regen langs dat het glas ondoorzichtig was geworden. Dat had ze in haar vijftig jaar op deze boerderij nog niet eerder meegemaakt; de volgende dag zou ze daar iets over schrijven in haar brieven. Ze trok de lamp dicht naar zich toe en richtte haar blik weer op het boek.

Een paar uur lang sloot ze de herrie buiten en concentreerde zich op haar boek, een biografie over Martin Luther King, jr., die nog maar een paar maanden geleden uit dit leven was verdwenen. Opeens drong tot haar door dat er op de deur werd geklopt. Ze keek achterom. Niet lang na de bruiloft, toen haar echtgenoot bezig was geweest de oorspronkelijke eenkamerwoning uit te bouwen om ruimte te maken voor een echtgenote, had ze beseft dat hij nooit iets had gezegd over het uitzicht, dat bestond uit glooiende akkers, dichte wouden en in de verte de bergen, dit alles onder het kleurige gewelf van de hemel. Hij had hier gewoond omdat deze boerderij aan zijn familie behoorde en vijftig kilometer, een uur rijden, van het dichtstbijzijnde stadje, Well's Bottom, lag, waar zij lerares op een school was. Terwijl ze had gekeken naar de muren die werden opgetrokken, was het haar opgevallen dat er weinig ramen in kwamen en dat die allemaal klein waren. Het was tot haar doorgedrongen dat ze zich tevreden zou moeten stellen met kleine stukjes van het landschap. De voordeur bestond bijvoorbeeld uit hout, zonder glas, en alleen in de muur links van de deur zat een raam. Maar de storm van deze avond verduisterde zelfs dat weinige uitzicht. Dus liep de weduwe de kamer door en draaide de deurknop om.

Eerst had ze gedacht dat er twee personen voor de deur stonden. Een man en een vrouw. Ze stonden onder het afdakje en de man, een neger,

had haar geschrokken aangekeken, alsof hij niet had gemerkt dat de deur waarop hij had geklopt, net was geopend. De vrouw naast hem keek naar de grond. Ze had een bleke huid en beet op haar lip. Haar gezicht was mager, met donkere schaduwen. Was de vrouw echt zo dun als ze leek? Het was onmogelijk om dat te zien, met die grauwe deken om haar heen geslagen. Nee, meerdere dekens. Van wol, zoals die tijdens de oorlog waren uitgedeeld, en ze hingen in plooiën om haar lichaam. De man had beschermend zijn arm om haar schouders geslagen.

De weduwe richtte haar blik op de man. Ook hij had lappen om zich heen, maar andere dan die van de vrouw. Op een ervan stond: TWEEDEHANDS AUTO'S, en op een andere: GEOPEND TOT NEGEN UUR. Ze herkende ze van bedrijven in Well's Bottom. Het water droop eraf, net zoals het uit de wollen dekens liep, op haar veranda stond inmiddels een flinke plas.

Angst drukte op het hart van de weduwe. Hoewel ze al vijf jaar met pensioen was, kende ze iedereen in Well's Bottom van gezicht, en deze herkende ze niet. Eigenlijk zou ze de deur moeten dichtslaan en de politie bellen. Het geweer van haar echtgenoot lag boven, zou ze de trap nog op kunnen rennen? Maar de geschrokken blik in de ogen van de man maakte plaats voor een radeloze, en ze beseftte dat deze mensen ergens voor op de vlucht waren. De adem stakte in haar keel. Ze wou dat ze niet alleen was. Maar zij waren ook alleen, en koud en bang.

‘Wie zijn jullie?’ vroeg de weduwe.

Langzaam keek de vrouw op. De weduwe, die klein van stuk was, merkte die kleine beweging op, maar zodra de vrouw, die bijna zo lang was als de man, haar blik ontmoette, keek ze gauw weer naar de grond.

In tegenstelling tot de vrouw had de man niet gereageerd op de stem van de weduwe. Maar hij had wel de reactie van de vrouw opgemerkt en wreef even geruststellend over haar schouder. Het was een teder gebaar, en zelfs bij het zwakke schijnsel dat de leeslamp binnen naar de deur wierp, kon de weduwe zien dat de man veel om de vrouw gaf. Ze wist niet, meegesleept door de aanblik van wat ze zelf ooit had

gevoeld maar was vergeten, dat haar gezicht zonder te spreken veel onthulde.

De man keek haar aan, een smekende blik kwam in zijn ogen, en hij hief zijn vrije hand. Ze vertrok haar gezicht omdat ze bang was dat hij haar wilde slaan, maar hij spreidde zijn vingers en maakte een fladderend gebaar naar binnen, als een vliegende vogel.

Op dat moment beseftte de weduwe dat de man niet kon horen.

‘O,’ zei ze, en een zucht verdreef haar onwetendheid. ‘Kom binnen.’

Ze stapte opzij. De man bewoog met zijn handen voor het gezicht van de vrouw, en die knikte en pakte een van zijn handen. Vervolgens stapten ze samen over de drempel.

‘Jullie zijn zeker... Jullie, eh...’ stamelde de weduwe tot ze de deur dichtdeed, en haar schooljuffenstem eindelijk vast werd, de juiste toon trof. ‘Eerst die natte dingen eens uit.’ Meteen drong tot haar door hoe onnozel ze deed, want de man kon haar niet horen, en de vrouw keek strak naar de lamp. Bovendien stonden ze met hun rug naar haar toe. Als één persoon schuifelden ze langzaam verder de kamer in, en uit hun provisorische regenjassen droop water, maar daar wilde de weduwe niets van zeggen. Het tweetal leek ontzettend opgelucht om binnen te zijn, en scheen zich enkel bewust te zijn van elkaars nabijheid.

De gespierde benen van de man staken onder de lappen van het garagebedrijf uit. Blijkbaar was zijn lichaam gewend aan harde, lichamelijke arbeid, maar waarom hij in november met blote benen liep, kon de weduwe zich niet voorstellen. Bij de vrouw hingen de dekens zowat tot op de grond, alleen haar schoenen waren zichtbaar, en die leken veel te groot. Ze liep een beetje onevenwichtig en gebogen. Onder een wollen muts piepten blonde krullen uit, en de weduwe dacht: ze is net een kind.

Het vuur was laag gaan branden, en nu trok ze het deurtje in het scherm open en legde er nog een houtblok bij. Achter zich hoorde ze de vrouw kreunen. Meteen draaide ze zich om. De vrouw staaarde in de vlammen en op haar gezicht verscheen een uiterst nieuwsgierige uit-

drukking. De man drukte haar steviger tegen zich aan.

Er stonden slechts twee stoelen bij de haard: de stoel waarin ze zo graag las, met kantwerk over de armleuningen, en de houten stoel waarop haar echtgenoot zijn sporttijdschriften en westerns had gelezen. De bank stond een eindje verder. Eigenlijk zou ik hun moeten vragen op de bank te gaan zitten, dacht ze terwijl het stel plaatsnam op de stoelen.

De weduwe deed een stap naar achteren en bekeek hen eens goed. Voordat haar echtgenoot was overleden, was hij aan één oor doof geworden. Verder kende ze niemand die doof was. En iemand zoals deze vrouw had ze nog nooit meegemaakt. Eigenlijk zou ik bang moeten zijn, dacht ze. Maar toen herinnerde ze zich een passage in Mattheus die ze al een hele poos niet had gehoord omdat ze niet meer naar de kerk ging: ‘Ik was een vreemdeling en gij hebt Mij geherbergd...’

Ze begaf zich naar de keuken en keek vanuit de eetkamer even om. Het tweetal zat nog steeds dicht tegen elkaar aan. De handen van de man waren in de lucht, zijn woorden gebaren, en de vrouw kreunde weer, het geluid klonk als instemming.

Ik moet ze hun privacy gunnen, dacht ze. Iedereen heeft privacy nodig. Kinderen kunnen 13 en 29 niet optellen als je achter hen staat. Goed, privacy kan ook te ver gaan, kijk maar naar haar echtgenoot, wiens hart omsloten was geweest door stilte. Kijk maar naar haarzelf. Afgezien van het maandelijks tochtje naar de markt was ze alleen, driehonderdvierenzestig dagen van het jaar, een bijna volledige cirkel van privacy. De enige uitzondering was Kerstmis, wanneer haar vroegere leerlingen, die nu uitgezaaid waren over het hele land, terugkwamen met hun kinderen en kleinkinderen voor familiebezoek in Well’s Bottom en dan altijd even een bezoekje brachten aan de weduwe. Haar privacy was zo compleet dat het bijna nul was. Maar bijna nul, had haar oud-leerling John-Michael gezegd, is iets heel anders dan nul.

De weduwe ging de keuken in en zette water op. Toen ze de bloem, de suiker en de haverhout pakte die ze nodig had voor de koekjes, stel-

de ze zichzelf belangrijker vragen. Wie zijn ze? Wat doen ze buiten in dit noodweer? Die laatste gedachte bracht haar weer terug bij de hevige regenval, en ze dacht aan de rivier die vast buiten haar oevers zou treden. De regen kletterde zo hard neer dat ze de pollepel niet door het deeg hoorde gaan.

Bij goed weer hoorde ze in huis allerlei geluiden. Het zingen van de vogels. In de verte het kabbelende water van de rivier. Af en toe een auto op Old Creamery Road, anderhalve kilometer van haar steile op-rit verwijderd. Ze hoorde zelfs het busje van de postbode, waaruit radiomuziek schalde. Maar het fijnste geluid was wanneer de postbode stopte bij haar brievenbus en het vlaggetje horizontaal zette, nadat zij het omhoog had gezet toen ze de nieuwe brieven aan haar oud-leerlingen erin had gelegd. Dan wist ze dat de postbode haar groeten had meegenomen. Het vlaggetje van de brievenbus had ze niet altijd kunnen horen. Maar Landon, de leerling die zulke prachtige diorama's kon maken en later kunstenaar was geworden, had haar ooit met Kerstmis een zelfgemaakt vuurtorentje van metaal gegeven en dat met een koperen scharnier aan de brievenbus bevestigd. Het was geen gewone vuurtoren. Wanneer het torentje platlag, het teken dat er geen brieven waren die weg moesten, waren de raampjes donker. Maar wanneer het vuurtorentje rechtop stond, waren de raampjes verlicht en bleek de top van de toren het hoofd van een man te zijn. Haar vuurtorenman, zo noemde ze hem. Ze vond het heerlijk wanneer ze het koperen scharnier hoorde piepen.

Ze zette de koekjes in de oven, trok vervolgens de keukendeur op een kier en keek de woonkamer in.

De vrouw zat met haar gezicht naar het vuur gewend. De man was opgestaan om zich van de natte lappen te ontdoen. De weduwe verwachtte dat hij die op de grond zou laten vallen, maar nee, hij vouwde ze netjes als grote lakens op en legde ze voor de haard. Hij bleek alleen een hemd en ondergoed te dragen. Of hij was de laatste tijd erg afgevallen, of de kleding was niet van hem.

Waarvoor zijn ze op de vlucht? dacht de weduwe. Moet ik ernaar vragen? Of moet ik alleen voor hen zorgen?

Ze deed de deur weer dicht.

De koelkast zat goed vol. Die ochtend had ze de koeien gemolken en brood gebakken. Vorige week had ze appels geplukt en appelstroop gemaakt. Ze zette het allemaal op een eenvoudig dienblad. Het hoefde niet allemaal piekfijn te zijn. Nadat haar echtgenoot was gestorven, omringde ze zich niet met mooie dingen, en de luxe cadeaus die ze van haar oud-leerlingen had gekregen, zoals een prachtig theeservies, of het zilveren dienblad, wilde ze nu niet gebruiken. Maar toen het water kookte en het belletje van de oven ging, veranderde ze van gedachten.

Met het zilveren dienblad, beladen met koekjes, brood, appelstroop en kaas, duwde ze de keukendeur open.

In de woonkamer was de man gaan zitten, en de vrouw schudde de dekens van zich af, in een hoopje naast de stoel. Dat ergerde de weduwe eventjes, ze had gedacht dat de man die natte dekens wel netjes zou opvouwen. Maar toen bleef de vrouw, nog slechts in één deken gehuld, stokstijf staan en maakte zachte geluidjes. Deze keer klonken die niet als kreunen, ze waren ijler en hoger dan eerst.

De weduwe zette het dienblad op de tafel in de eetkamer en liep de woonkamer in. Nadat ze om de stoelen heen was gelopen, vroeg ze zich af waar ze de natte dekens het beste kon laten drogen. Ondertussen bleven die geluidjes maar klinken. Ze draaide zich om, met haar rug naar het vuur, en keek naar het onbekende stel.

Verstopt in een plooi van de laatste deken zag ze een kleine baby.

De vrouw – de jonge moeder, begreep de weduwe opeens – hield het kind in haar armen, haar schouders bedekt door de deken. De man boog zich naar het kind. Hij hield een vochtig doekje vast, het kantwerk dat de slijtplek op de armleuning van de stoel moest bedekken. Hij gebruikte het om het bloed van het gezichtje te wassen. Het was de baby die de klaaglijke geluidjes had voortgebracht, niet de vrouw.

De man deed het heel teder. Hij had een karaf water van de eettafel

gepakt en daar doopte hij het doekje nogmaals in. Vervolgens schoof hij de deken een beetje weg en maakte het spartelende lijfje schoon. Het was een meisje, zag de weduwe. Ze zag ook dat het kindje een blanke huid had. Hoewel de man zich als een uiterst zorgzame vader gedroeg, was hij de vader niet. Op de een of andere manier waren de vrouw en hij bij elkaar gekomen, misschien had hij zelfs geholpen bij de geboorte. En dat had hij dan gedaan uit een ander soort plichtsgevoel dan die wordt opgewekt door het doorgeven van de genen.

‘O hemeltje,’ zei de weduwe.

De jonge moeder keek op. ‘Nee!’ riep ze uit. ‘Nee, nee, nee!’

De man keek eerst naar de jonge moeder en volgde toen haar blik naar de weduwe. Er was geen angst in zijn ogen te lezen, wel een smeekbede.

‘Het is in orde,’ zei de weduwe, hoewel ze wist dat het helemaal niet in orde was, wat ‘het’ ook mocht zijn. Er was een baby, een stel op de vlucht, en deze mensen waren ‘anders’. Ze waren niet ‘in orde’.

Ze zou de politie moeten bellen. Ze zou het huis uit moeten rennen en ergens naartoe rijden waar het veilig was. Maar haar gedachten tui-melden over elkaar en werden links en rechts ingehaald door andere, door herinneringen aan lang geleden.

Gauw raapte ze de natte dekens op en rende daarmee door de voor-deur, de veranda op.

Terwijl ze daar met de doorweekte dekens tegen zich aan gedrukt naar de regen staarde, dacht ze aan hem, haar enig kind, de zoon die nooit oud genoeg was geworden om een naam te dragen. Ze zag de dokter weer de ziekenhuiskamer in komen. Haar echtgenoot, Earl, naast haar op de stoel. Earl was opgestaan, en de dokter had diep ademgehaald. ‘God weet wat voor kinderen zoals hij het beste is,’ had de dokter gezegd. ‘Hij neemt de kinderen tot zich aan wie iets mankeert.’ Ze had gevraagd: ‘Hoezo? Wat mankeert er dan aan hem?’ De dokter had geantwoord: ‘Het is weg nu. U moet maar vergeten dat dit ooit is gebeurd.’ Met vertrokken gezicht was haar echtgenoot weer gaan zitten. Toen de

maan die avond aan de hemel stond, waren ze in de auto gestapt, in die nieuwe stilte. Earl had geen naam op de grafsteen willen zetten.

Maar dit kindje, in haar huis, leefde wel.

Ze hing de dekens over de balustrade en ging terug naar binnen.

De woonkamer was verlaten. De keuken ook. Ze riep: ‘Waar zijn jullie?’ Ze moesten binnen zijn, want ze had de achterdeur niet horen opengaan. Ze ging naar de kelder en keek bij de wasmachine, in het groentehok, bij de pomp. Weer boven keek ze in de kast onder de trap. Vervolgens klom ze de trap op.

De deur van de badkamer stond nog open, precies zoals ze hem had achtergelaten, en de handdoeken waren niet gebruikt. Ze draaide aan de deurknop van de slaapkamerdeur. De sprei lag netjes op het bed. Er zat niemand in de kasten – de hare links van het bed, die van Earl rechts – en het geweer lag nog op zijn plek. De andere slaapkamer, die ze als werkkamer gebruikte en waar ze haar boeken, haar schrijftafel en kerstversieringen had, zag er niet anders uit.

Nee, toch wel...

Ze knipte de lamp aan. De bureaulegger – de kaart van Amerika die ooit in het lokaal had gehangen – lag scheef.

Ze keek omhoog naar het plafond. Waarschijnlijk hadden ze het luik boven haar schrijftafel ontdekt, het luik naar de zolder waar ze dertig jaar aan werkstukken van leerlingen had liggen, plus verstelwerk waar ze nooit aan toegekomen was. De man en de vrouw moesten naar boven zijn geklommen, op de zolder waar ze zelf zeer zelden kwam, en het luik weer hebben gesloten.

Deze mensen waren gewend zich te verstoppen.

Ze stapte op de bureaustoel. Al een paar jaar had ze last van artritis. Ze kon de klusjes op de boerderij nog wel aan, al deed ze er veel langer over, al waren er nog slechts een paar koeien over, en al liet ze het land, op een klein stuk tuin na, door onkruid overwoekeren. Dit was niet het moment om aan haar kwaaltjes te denken. Ze trok aan het touw van de vlizotrap en vouwde die uit totdat de poten naast de schrijftafel